

RENDSZERVÁLTÁS TÖRTÉNETÉT KUTATÓ INTÉZET ÉS ARCHÍVUM

RETÖRKI/00109-0/K/2016.

Főigazgatói utasítás a RETÖRKI Archívum kutatási
szabályzatáról

9/2016.

Budapest, 2016. április 27.

A RENDSZERVÁLTÁS TÖRTÉNETÉT KUTATÓ INTÉZET ÉS ARCHÍVUM

KUTATÁSI SZABÁLYZATA

Jóváhagyta:

Budapest, 2016. április 27.

Dr. Bíró Zoltán
főigazgató

I. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az Archívum működésére vonatkozó általános rendelkezések

1. §

- (1) A Rendszerváltás Történetét Kutató Intézet és Archívum Archívuma (a továbbiakban: RETÖRKI Archívum) az Intézet keretében önálló osztályként működő szervezeti egység. Alapfeladatai közé tartozik, hogy felkutatja, összegyűjti és gondoskodik a rendszerváltás történetének és a hozzá kapcsolódó korszakoknak a létrehozó jogszabályban és az alapító okiratban meghatározott a)-f) pontokhoz kapcsolódó források, különös értékű magániratok megőrzéséről.
- (2) A RETÖRKI Archívum figyelembe veszi a levéltárak működését szabályozó törvényeket, jogszabályokat, rendeleteket és ajánlásokat.
- (3) Az Archívum korlátozott nyilvánossággal működik, állományának kutathatóságáról jelen szabályzat rendelkezik. Az Archívum figyelembe veszi az Ltv., és az ennek végrehajtására kiadott EMMI rendeletnek a kutatásra vonatkozó rendelkezéseit, továbbá az Infotv. vonatkozó helyeit.

A szabályzat hatálya

2. §

- (1) Az utasítás hatálya a RETÖRKI állományában lévő:
  - a) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) alapján foglalkoztatott közalkalmazottakra, valamint
  - b) a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) alapján foglalkoztatott munkavállalókra, valamint
  - c) a kutatóteremben (1062, Budapest, Andrásy út 100. félemelet) kutatást folytató személyekre terjed ki.

II. FEJEZET

A KUTATÁSSAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEK

Az archívumi kutatás folyamata

3. §

- (1) A RETÖRKI Archívumban folytatott kutatás ingyenes.
- (2) A RETÖRKI Archívumban őrzött anyagok kutatása kizárólag főigazgatói engedély birtokában folytatható. Az engedély megszerzéséhez kutatási kérelmet (1. számú melléklet) kell kitölteni, melynek elbírálása legfeljebb 30 munkanap.
- (3) A kutatáshoz minden esetben kutatási kérelmet kell benyújtani, melynek tartalmaznia kell a kutató nevét, születési helyét és idejét, anyja nevét, személyazonosító igazolványának számát, lakcímét, a kutatás célját, valamint részletes kutatási tervet, illetve külföldi állampolgár esetében útlevelének számát.
- (4) Minden kutatni kívánt témához külön kutatási kérelmet kell benyújtani, mely kérelem személyre szól és másra át nem ruházható.

- (5) A kutatási kérelem elbírálása a RETÖRKI főigazgatójának hatáskörébe tartozik. A kutatási kérelem esetleges elutasítását írásban kell indokolni.
- (6) A kutatási kérelem beadásával egyidejűleg nyilatkozatot kell kitölteni, melyben a kutató kijelenti, hogy jelen kutatási szabályzatot megismerte és elfogadta.
- (7) A RETÖRKI Archívumban őrzött anyagok kizárólag tudományos céllal kutathatóak. A kutatás megkezdése előtt minden kutatónak regisztrálnia kell magát személyes adatainak megadásával, melyek alapján látogatói jegyet kap.
- (8) Az Ltv. 22. § (4) bekezdése értelmében a RETÖRKI Archívum a kutatásra átadott levéltári anyagról nyilvántartást vezet (Kutatási napló), a kutató személyes adatainak védelméről pedig az Infotv. rendelkezései szerint gondoskodik.

Az adatkezelés módja

4. §

- (1) Az Ltv. 24. § (4) bekezdése értelmében a kutatónak írásos nyilatkozatban vállalnia kell (2. számú melléklet), hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat az Infotv. tudományos kutatás céljára vonatkozó adatkezelési előírásai szerint meghatározott módon kezeli és használja fel, továbbá az írásos nyilatkozatban meg kell jelölnie az adatkezelés helyét.
- (2) Személyes adatok kezelése tudományos kutatás során:
  - a. Az Infotv. 12. § (1) bekezdése értelmében tudományos kutatás céljára felvett személyes adat csak tudományos kutatás céljára használható fel.
  - b. Az Infotv. 12. § (2) bekezdése értelmében a személyes adat érintettel való kapcsolatának megállapítását – mihamarabb a kutatási cél megengedi – véglegesen lehetetlenné kell tenni. Ennek megtörténteig is külön kell tárolni azokat az adatokat, amelyek meghatározott vagy meghatározható természetes személy azonosítására alkalmasak. Ezek az adatok egyéb adatokkal csak akkor kapcsolhatók össze, ha az a kutatás céljára szükséges.
  - c. Az Infotv. 12. § (3) bekezdése értelmében a tudományos kutatást végző szerv vagy személy személyes adatot csak akkor hozhat nyilvánosságra, ha
    - i. az érintett ahhoz hozzájárult, vagy
    - ii. az a történelmi eseményekről folytatott kutatások eredményeinek bemutatásához szükséges.
- (3) Az Ltv. 24. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott levéltári anyag kutathatóságához az érintett által adott hozzájárulás megadásakor írásban nyilatkozni kell a kutató által megismert személyes adat – kutatás célja szerinti – felhasználásának elfogadásáról, valamint a személyes adatot tartalmazó iratok másolhatóságáról.
- (4) Az Ltv. 24. § (6) bekezdése értelmében a kutató az Ltv. 24. § (2) bekezdés c) pontja alapján végzett tudományos célú kutatás során feltárt személyes adatot tartalmazó iratról az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi idő lejártá előtt is készíthet nem anonimizált másolatot.

Kutatóterem

5. §

- (1) A kutatóterem felügyelője a kutatóval ismerteti az Archívum kutatási szabályzatát. Ezt követően a Kutatási kérelem és a Kutatói nyilatkozat aláírásával a kutató kötelezettséget vállal a számára kiadott levéltári anyag rendjének és fizikai állapotának megőrzésére és a kutatási szabályzatban foglaltak betartására.

- (2) A kutatásra kiadott levéltári anyag rendjét megbontani, azt bármi módon rongálni, egyes darabjaira jelet írni, szövegüket megváltoztatni, szövegrészeket aláhúzni, átrajzolni tilos.
- (3) A kutatóteremben tilos hangoskodni, dohányozni, enni, inni, valamint onnan az iratokat kivinni.
- (4) A kutatási kérelem jóváhagyását követően az iratanyag a kutatóteremben található levéltári segédletek alapján, a jelzetek növekvő rendjében igényelhető. A kért anyagok jelzeteit a kutató kérőlapra írja, majd átadja az Archívum munkatársának.
- (5) A kutató egy alkalommal két kérőlapnyi (legfeljebb tíz jelzet) anyagot kaphat. A témára vonatkozó iratokat a kérőlap beadását követően legkésőbb öt munkanapon belül a kutató rendelkezésére kell bocsátani.
- (6) A kutató a levéltári anyag átvételét a kérőlap aláírásával igazolja. Ha a levéltári anyagban bármilyen rendellenességet észlel, köteles jelezni a kutatóterem felügyelőjének. Ennek tisztázásig a kutatást fel kell függeszteni.
- (7) A kutató a kutatóterembe érkezésekor a Látogatási naplót aláírja és beírja abba érkezésének és távozásának idejét.
- (8) A kutató köteles táskáját és kabátját a bejáratnál lévő ruhatári szekrényben elhelyezni. A kutatóterembe csak jegyzetpapírt, írószereket, nagyítót és a kutatáshoz szükséges számítógépet (laptop) szabad bevinni. Egyéb elektronikai eszközök bevitele tilos.
- (9) A kutató az iratokat az Archívum munkatársától veszi át és napi munkája befejeztével hiánytalanul, az eredeti rend megtartásával neki adja vissza. Az iratok ellenőrzéséről a kutatóterem felügyelője gondoskodik.
- (10) A kutató a kérőlapok aláírásával jelzi munkája befejezését és jóváhagyja a levéltári anyag raktárba történő visszahelyezését. Amíg a kutató nem írja alá a kérőlapot, addig az anyagot a kutatóteremben, zárható szekrényben kell őrizni.
- (11) Amennyiben a kutató előzetes bejelentés nélkül a számára kikészített anyagban a kutatást 15 napon belül nem kezdi meg, vagy munkáját 15 napnál hosszabb ideig szünetelteti, az Archívum munkatársai az anyagot a raktározási helyére visszahelyezhetik.
- (12) A kutatónak az iratok reprodukálásra vonatkozó szándékát az Archívum munkatársánál kell jeleznie, a pontos levéltári jelzetek megadásával. A másolást a RETÖRKI Archívum vezetője, vagy megbízottja engedélyezheti.
- (13) Személyes adatokat tartalmazó, az Ltv. 24. § (1) bekezdésében meghatározott védelmi időn belül keletkezett iratokról – kivéve, ha ahhoz az érintett vagy halála esetén hozzátartozója hozzájárult – csak anonimizált másolat adható ki (az Ltv. 24. § (3) és (4) bekezdése szerinti esetekben is). Az anonimizált másolatot az Archívum illetékes munkatársa hitelesíti.
- (14) A másolat felhasználásának mindennemű jogi következményei a kutatót terhelik.
- (15) A kutatószolgálatnak biztosítani kell a kutatók számára szükséges konzultáció lehetőségét.
- (16) Az Archívum a rendezés, vagy feldolgozás alatt álló levéltári anyagokban nem engedélyez kutatást, erről a kutatás megkezdése előtt tájékoztatja a kutatót.
- (17) A RETÖRKI az őrizetében levő levéltári anyagokat illetően fenntarthatja magának a publikálás elsőbbségének jogát.
- (18) Az Archívum a kutatási kérelmekről és a kutatásra kiadott levéltári anyagokról számítógépes nyilvántartást vezet. Az adott naptári évre vonatkozó papíralapú kutatási kérelmeket, a kutatói és támogatói nyilatkozatokat, továbbá a másolatkészítés dokumentumait az Intézet Iratkezelési szabályzatának megfelelően őrzi meg.
- (19) Ha a kutató a levéltári anyagot megrongálja, rendjét megváltoztatja, nem hajlandó a kutatóterem működési szabályzatát betartani, ha magatartásával zavarja az Archívum

rendjét, az Archívum munkatársa azonnal értesíti az Archívum vezetőjét, aki a kutatást felfüggesztheti és a kutatót a kutatóterem elhagyására szólíthatja fel. Az Archívum vezetője jelen pontban foglalt cselekményekről köteles haladéktalanul tájékoztatni az általános főigazgató helyettesét és a főigazgatót.

- (20) Bármilyen irat eltulajdonítása esetén jegyzőkönyvet kell felvenni. A történekről értesíteni kell az Archívum vezetőjét, aki az ügyben eljár, amelyről az illető kutató írásbeli értesítést kap. Az iratok eltulajdonítása büntetőeljárást is maga után vonhat. Az Archívum vezetője jelen pontban foglalt cselekményekről köteles haladéktalanul tájékoztatni az általános főigazgató helyettesét és a főigazgatót.
- (21) Kutatás csak az Archívum kutatótermében és kutatási időben végezhető.
- (22) Az Archívum kézikönyvtárának használata a kézikönyvtár kezelésével megbízott munkatárssal egyeztetett módon történhet.

Záró rendelkezések

6. §

- (1) A kutatási szabályzatban meghatározott rendelkezéseket a kutató köteles betartani, és a számára kutatásra kiadott levéltári anyag rendjét és fizikai állapotát megőrizni. Ha a kutató a levéltári anyag használatára vonatkozó jogszabályok és a kutatási szabályzat rendelkezéseit, a kutatóterem rendjét megsérti, és e magatartását írásbeli figyelmeztetést követően is folytatja, az Intézet főigazgatója a kutató adott naptári évre vonatkozó látogatói jegyét érvénytelenítheti, és az év során újabb látogatói jegy kiadását megtagadhatja. Az Intézet főigazgatója erről a kutatót írásban köteles értesíteni és döntését megindokolni.
- (2) A kutatóterem nyitva tartásának ideje:
Csütörtök: 9:00-12:00, 13:00-16:00
Péntek: 9:00-12:00
- (3) Jelen szabályzat a kihirdetését követő napon lép életbe.